

**Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

Dominica septuagesime.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](#)

est. Ad scdām rūdef. negando
cōsequentiā. Et ratio est. qz mo
destia illa vt primo t scdō corri
piatur qz si redire noluerit. iam
p subuerso habetur. vt p3 in au
ctoritate apostoli iducta. Ad
tertiā rūdef negādo consequen
tiam. tum quia philosophus lo
quitur de opinōib⁹ specula
tiis tantum. tum quia consen
sus in vnitatem fidei est princi
pium coniunctionis in caritate
et ideo discessus a fide excludit
amicitiam familiaritatis.

Mat. xx. Circa qd possunt dispu
tari seqñtes qstiones. Prima
vtz oēs hoies ad eternā beatitu
dinē a deo sint vocati. Scdā.
vtz reqrāt aliq opa hoiz ad bea
titudinē osequēdā a deo. Ter
tia. vtrū oīm labo; antīū i vinea
dñi sicutū remuneratiōis pmiū.

D primā
questionem q
querif. vtruz
omnes homi
nes ad eternā
beatitudinē
a deo sint vo
cati. sic proceditur et videtur q
non. Primo sic. deus non dili
git omnes homines. ergo non

omnes homines ab eo sunt vo
cati ad beatitudinem consequē
tia est bona. antecedēs patet et
illo. ps. Iniquos odio habui. Et
illud. Odisti omnes qui operan
tur iniquitez. Scdō sic. mul
lus exceccatus a deo potest dici
vocatus a deo ad percipiendam
beatitudinem eternam. patet. s3
deus huius seculi excecauit me
tes infidelium. vt dicit apl's. ij.
Lor. iiiij. ergo rc. Tertio res
probati a deo nō possunt dici vo
cati a deo ad beatitudinem. sed
multi sunt a deo reprobati. Un
de apl's ad Roma. j. Dedit eos
in reprobus sensum. ergo nō om
nes homines sunt a deo vocati
ad beatitudinem. In oppositū
est euangelium pñs. Item illud
Luce. xiij. Homo quidam fecit
cenam magnam t vocavit mul
tos. Per cenam vt ait glo. eter
na beatitudo intelligitur. Rñ
deo dicēdum sub ista conclusio
ne. q omnes hoies sunt a deovo
cati ad beatitudinem. Que con
clusio probat. Primo ex illo. j.
Thi. ij. Vult deus omnes homi
nes saluos fieri ad agnitiones
veritatis venire. Scdō sic. Om
nes hoies facit deo capaces bea
titudinis. ergo oēs sunt vocati
ad beatitudinem. osequientiavi
detur bona alias frusta fuisset
facti capaces eius. assumptū p3
qz oēs hoies sunt facti ad yma
ginez t similitudinē dei Ben. s.
Dicit autem Augustinus qz eo
est homo dei capax qz ad yma

Dominica septuagesime.

ginem dei est. Tertio sic omnes homines appetunt beatitudinez. ergo videt q̄ ad illam sint a deo vocati. assumptuz probatur sup illud. Boetij. iiij. de solatione dicitis q̄ mentib⁹ oīm hominuz veri boniq̄ cupiditas est iserta. sed verum bonuz est qđ nos beatos facit. ergo p̄clusio n̄a. Quarto sic. sicut dicit Dionysius. De eq̄liter oīa diligit. et p̄ sequens omnes homines equaliter diligunt. s̄z aliquos vocavit ad beatitudinez. ergo omnes homines. Quinto. Omnib⁹ hoībus dedit legem mandatoꝝ per quoruz obseruantiaz acquiritur vita eterna s̄m illud. si vis advitā ingredi sua mādata dei. Matth. xir. Sexto tribuit etiam omnib⁹ p̄silia ad p̄fectionem habendaz. trubuit remedia sc̄z sacramenta ad sanāda vulnera peccatoꝝ. ergo videtur q̄ offis hoīes sint a deo vocati ad eternam beatitudinez. Ad rationes i cōtrariū. Quid primam respondeſ. negādo assūptum. et ad probationē dicim⁹ q̄ C̄t habef. i.p.q.zo.ar.z.ad.4.) nihil ph̄ibet vñi et idē s̄m aliqd amari et s̄m aliqd odio haber. Deus igitur peccatores inq̄tuſ sunt nature quedā amat. sic em et sunt et ab ipso sunt. inquātuſ vero peccatores. nō sūt sed ab esse deficiunt. et hoc i eis a deo nō est. vnde s̄m hoc ab ipso odio habetur. Ad secundam respōdeſ. negādo p̄ sequentiaz. et ad id quod dicitur. q̄ deus excecat mētes ali

quorum. dicendum q̄ non dicit excecare maliciam infundēdo. sed ex demeritis hominum gratiam non infundendo. Pro quo notanduz (iuxta san. tho. i. sen. di. 40. q. 4. ar. 2.) q̄ exceccatio dicitur priuatio grātie quia gratia est quoddā lumen anime et ipse ipsam animā. Aliquē autem cōrere gratia ex dnob⁹ contingit. Tum quia ipse non vult recipere. Tum quia deus nō sibi infundit vel non vult sibi infundere. Horū autē duoy talis est ordo ut secundum non sit nisi ex supositione primi. Lū em⁹ de⁹ nihil velit nisi bonum. non vult istum carere gratia nisi s̄m qđ bonum est. sed q̄ iste careat gratia. non est bonū simpliciter. Vñ hoc absolute confideratū non est vult gratia. si eam habere non vult. vel si negligenter se ad eam habendaz preparat. quia iustuz est et hoc modo est a deo volitum. Patet ergo q̄ huiusmodi defectus absolute causa prima est ex parte hominis quia gratia carcer huius defectus nisi ex suppositione illi⁹ quod est causa ex parte hominis. Et per hunc modū quandoq; inuenit deus dici causa excepctionis et obduracionis non mittendo maliciam. sed nō impatiendo gratiā quod in ipso est. Et ita p̄z quid dicendum. ad auctoritatem apostoli. Quid

Dominica septuagesima. Fo. xlvij

tertiam respondetur. negando cō sequentiā. Et ratio est. Hec eīm est differentia sīm sanctum Tho mā inter p̄destinationem et re probationē. q̄z predestinatione est causa eius qd̄ expectatur in fu tura vita in p̄destinatis. scilicet glozie et ei⁹ qd̄ percipitur in p̄fici scz gratie. Reprobatio vero nō est causa eius qd̄ est in p̄sentī scz culpe. sīz est causa derelictionis a deo. Est tñ causa eius qd̄ reditūr in futuro. scz pene eterne. sed culpa puenit ex libero arbitrio eius qui reprobat et a gra tia deseruitur. Et sīm hoc verifi catur illud prophete Osee. xiiij. Ex te perditio tua israel.

D secūdam questionē qua queritur. Utz requirant aliquid opera hoīz ad beatitudinem a deo sic procedit. Et videf q̄ nō. T Primo et illo ad Roma. iij. Beatitudinē hominis cui deus p̄fert iusticias sine opibus. ergo non requirunt aliqua opa homi nis ad beatitudinē p̄sequendaz. T Secdo sic. Deus cum sit a gēs infinite virtutis nō petigit in a gendo materiam aut dispositio nem materie. sed statim potest totum producere. sed oīa homi nis cum non requirant ad beatitudinez sicut causa efficiēs non p̄nit requiri ad eam nisi sicut dis

spositiones. ergo de⁹ qui dispo sitiones non p̄cegit agendo beatitudinem sine p̄cedentibus operibus confert. T Tertio. Si cut deus est actor beatitudinis immediate. ita et naturā imediate instituit. sīz in prima institutione nature pduxit creaturas nll'a di spositione p̄cedente vel actione creature. sed statim fecit vnuqđ q̄ perfectū in sua specie. ergo vi detur q̄ beatitudinem p̄fert ho mini sine aliquibus opibus pre cedentibus. T Quarto arguitur de xpo cuius anima ab instanti creationis fuit beata sine operi bus p̄cedentib⁹. ergo cc. T Quis tolidem arguit de pueris bapti zatis qui ante usum liberi arbī triū moriuntur. quib⁹ sine p̄cedē tibus aliquib⁹ opibus regni ce lestis ianua aperitur ut dicit be da. T In oppositum est euange lium p̄ns vbi dī. Voca oparios cc. Item Job. xiiij. dicit. Si hec scitis beati eritis si feceritis ea ergo p̄ actionem ad beatitudinē peruenit. T Respōdeo dicendū iuxta san. tho. l. 2. q. 5. ar. 1) sub ista p̄clusione. Licet deus posset simul facere voluntatē recte ten dentem in finē. et finem p̄sequē tem. sicut q̄ndoḡz materiā simul disponit et iducit formā. ordo ra men diuine sapientie exigit. ut nullus pur⁹ homo habens usuz liberti arbitrij p̄sequat̄ beatitu dinem sine aliquib⁹ operib⁹ pre cedentibus. Que oclusio sic ostē diturvera. ut dicit p̄bus. n. de ce

Dominica septuage sine.

Io. Forum que nata sunt habere bonum pfectuz aliquid habet sine motu aliquid vno motu aliquid pluribꝫ Dabere aut pfectū bonū fine motu quenit ei qd naturaliter hz illud. h[oc]e aut beatitudinē naturaliter est soli dei. Unde soli dei p[ri]mū est q[ui] ad beatitudinem nō moueat per aliquā operationem pcedentem. Cum aut creatā nulla pura creatura queq[ue] motu operationis p[er] quam tē superior ordine nature q[ui] homo psecutus est eam ex ordine diuīne sapientie vno motu opatiōis meritorie. Homines autem p[ro]sequantur ipsam multis motibus operationum que merita dicuntur. Unde etiaz s[an]cti philosophū. s[an]cti ethi. Beatitudo est premiu[m] virtuosarum operationū. Ad rationes in oppositum. Ad pri- mā respondetur. q[ui] dictuz apostoli non militat. q[ui] ipse loquitur per gratiaz iustificantē que qui dem nō datur ppter opera p[re]cidentia. nō em̄ habet rationē termini motū vt beatitudo. sed magis est principiū motū quo ad beatitudinem tenditur. Ad secundam respondeat. negando cō sequentiam. Et ratio est. q[ui] non dicim⁹ q[ui] opatio hominis ideo pre exigatur ad consecutionem beatitudinis propter insufficiētiā diuine virtutis beatifican-

tis sed vt seruetur ordo in rebꝫ. Ad tertiam r[es]pondetur. negando p[ro]sequentiaz. Et ratio est. quia p[ro]mas creaturas statim deus p[ro]ducit absq[ue] aliqua disposi- p[re]cedente. q[ui] sic instituit p[ri]ma natura propagaret. vt per eas sic autem nō fecit de aliis. Ad quartaz resp[on]detur. negando cō fuit singulariter in xp̄o. vñ sicut de primis individualiis specieruz per que erat natura propagata dictum est q[ui] fuerunt statim p[er]fecta. Similiter dicimus q[ui] per xp̄m qui est deus et homo beatitudo erat ad alios deriuanda. sicut illud apli ad Heb. i. Qui multorum filios in gloriam adduxerat. sicut absq[ue] aliqua opatiōe meritorie precedente aia eius fuit beatitudo sed hoc est singulare in ipso dicitur. Ad quintā resp[on]detur. q[ui] ratio nō facit ad ppositum conclusionis. Tuz p[ro]mo. q[ui] loquitur de hoibꝫ vsum habētibꝫ liberi- bitrī. Cum scđo. q[ui] l[et] p[ro]mulgatis defint. p[ro]p[ter]a merita. M[od]rituz tñ ep[iscop]i eis subuenit. co q[ui] baptisimū sicut effecti mēbris p[ro]p[ter]a

¶ tertia
q[ui]stione que
ritur. Ut
omnius la-
rantius in
nea dñi si
vnū remun-

Domimca septuagesime. Fo. clvii.

rationis pmiū. sic pceditur. Et
videtur qd sic (nā vt tāgīf. 1. z. q.
5. ar. 2.) Et pnti euāgeliobī fin
guli qd opati. sūt in vinea dñi ac
ceperūt singulos denarios. qz vt
dicit Gregorij. Equalez eterne
vite retributionē sortiti sunt. er
go videtur qd omniū beatorum
sit vnu remunerationis pmiū.
Scđo sic Beatitudo ē summū
bonū. s̄z summo nō p̄t esse aliqd
matus. ergo beatitudine vnu ho
minis nō potest esse alia maior
bitudo. ergo equalis sūt beati.
Tertio sicut qlibet appetibili
le est bonū. ita & magis bonū. si
ergo aliq̄s effet beatior. alio mi
nis beato effet appetibilis beati
tudo magis beati s̄m recrum ap
petitū. nec tñ eaz haberet. ergo
nō effet beat. qz beat nō d̄r nisi
qui haber oia qvult & nihil mali
vult vt dicit Augu. In ppposi
tum est illud Job. xiii. In domo
pr̄is mei multe sūt mansiones p
quas vt dicit angu. diuerse meri
tor̄ dignitates intelligunt invita
eterna. Itēz dicis apl's. f. Lox.
xv. Stella differt a stella in clas
ritate. sic etiā resurrectio mor
tuoz. ergo vnu resurgetū maio
rem claritatē habebit qd ali⁹. er
go nō vnu erit oīm scđor remu
nerationis pmiū. Respondeo
dicēdū. qd in ratione beatitudi
nis duo includunt. s. ipse finis vl
tim⁹ qd est summū bonū & adeptō
er fruitio ipsi⁹ summī boni. qd tū
ad ipsiū summū bonū qd est bea
titudinis obiectū & causa. Est

ergo pclusio. qd omniū laboran
tium in vinea dñi est vnu remu
nerationis pmiū vna merces.
vna beatitudo. qz nō est nisi vnu
summū bonū. scđ deus cui⁹ frui
tione homines sūt beati. Si
vero loquimur qptum ad adeptō
nem huiusmodi boni vel fruitio
nez que d̄r beatitudo formalit.
Est scđa pclusio. qd omniū labo
rantium in vinea domini. nō est
vnu remunerationis pmiū.
aut merces. aut beatitudo. quia
vnu potest esse alio beatior. qz
qto magis hoc bono fruitur est
beatior. Contingit autē aliquē
perfectius frui deo. et eo qd est
melius dispositus p̄ excellentio
ra merita. Premiu em respon
det merito. sed constat aliquos
esse alijs maioris meriti. ergo
cum beatitudo sit virtutis pmiū
qui fuerunt maioris meriti ha
bebunt excellentius pmiū. Ad
rationes i opositum. Ad pri
mā respōdef. qd vnitas denarij si
gnificatitatē beatitudinis ex
parte obiecti. & sic beatitudo est
vna oīm vt dicit prima pclusio.
sed diuersitas mansionū signifi
cat diuersitatē beatitudinis s̄m
diuersum gradū visionis & frui
tionis. Deus em omnib⁹ essen
tiam suaz ostendit. sed vnu s̄q̄s
eam aspicit s̄m modum suum.
Ad scđaz rūdef. vno mō qd rō
pcedit de beatitudie ex p̄ obie
cti. scđo rūdef loquēdo de beatitu
dine formalis ē adeptō ipsi⁹ summi
boni negat pseqntia. qz beatitu

Dominica sextage summe.

do hoc modo: ideo dicit summū bonū inceptū est summi boni perfecta possessio sine fruitio non quod una non possit esse prefector alia et maior. Sicut ignis est subtilis simus corporū specie. et tamen unus ignis altero subtilior esse potest. (ut habet. 4. sen. di. 49. q. 1. ar. 4. q. 2. ad scdm.) Ita beatitudine summa specie suam considerata est ultimum bonum desiderabile humanorum nihilominus nihil prohibet beatitudinem unius esse perfectiore beatitudine alterius. Si dicas quilibet sanctus principiat deus in summo et quod in summo est. est in termino. et quod est in termino non recipit magis nec minus. ergo omnes equaliter participabunt. Respondeat ad hoc quod est summum simpliciter. et est summum huic. Dicimus quod nullus participat nisi summo simpliciter sed in summo sibi. Quilibet enim totum participat non quin possit participari plus. sed non plus ab ipso. quod non potest ultra perficere et perfectus est omnino eo quod habet. Ad tertiam respondeat negando sequentiam. Dicimus enim quod minus beato non est appetibilis beatitudo magis beati. Ratio est. quod in beatis est perfecta caritas. unde ibi plus quilibet diligit deum quam seipsum. et ideo vult magis id quod conuenientius est deo quam id quod esset melius ei. Et ideo magis vult dominam iusticiam saluari in hoc quod ipse minus habeat quod est deo conuenienter quam in hoc quod plus habeat quod esset sibi melius.

Dominica sextage summe est euangelius. In illo tempore. Cum turbaba plurima ratio. Luc. viii.

Lirca quod possunt disputari sequentes questiones. Prima est. utrum conuenienter Christus versus fuerit in predicatio sua parabolis. Secunda. utrum parabole ille Christus continant veritatem summa sensum litteralem.

De primis qua queritur ratio. sic procedatur. et videtur quod non conuenienter versus fuerit parabolis in predicatione sua. Primo sic Dodus loquendi per metaphoras et parabolam cum sit propria scientie summa. s. poetice non videtur pertinere ad doctorem dicens sapientie que altissima est. sed Christus predicabat et docebat divinam sapientiam. ergo non conuenienter vertebatur in predicatione summa metaphoris et parabolis. quod rationis modus conuenit poetis. Secundo sic. Christus venit ad docendum veritatem. sum illud Job. xviii. hoc veni et natus sum ut testimonium perhibeam veritati. sed per parabolam videtur veritas occultari. ergo non conuenienter Christus vertebatur in predicatione sua pro-